

AZ AGRO-ÖKOLÓGIAI PROGRAM

a 2023-2027-es
támogatási időszakban

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

Magyar
Államkincstár

AGRÁRMINISZTERIUM

AZ AGRO-ÖKOLÓGIAI PROGRAM
a 2023-2027-es támogatási időszakban

2023

Tartalom

Bevezetés - A hazai KAP Stratégiai Terv (2023-2027) zöld elemei.....	3
1. A támogatásra jogosult hektár fogalma	5
2. Feltételeesség.....	7
3. Agro-ökológiai Program.....	9
4. Környezeti célkitűzések földhasználati kategóriáinként és azok teljesítéséhez választható előírások/jó gyakorlatok	13
1. számú melléklet	16
2. számú melléklet – Az AÖP megvalósítása egy példán levezetve.....	48
3. számú melléklet - Méhlegelő növények listája.....	51
Rövidítések jegyzéke.....	54
Jogszabályok gyűjteménye	54

Bevezetés

A hazai KAP Stratégiai Terv (2023-2027) zöld elemei

A gyorsuló ütemben változó klíma, az évről évre szélsőségesebbé váló időjárás világszerte jelentős kihívás elé állítja a gazdálkodókat, egyre inkább sürgetve az átállást egy fenntartható gazdálkodási modellre. Mindezekre reagálva az Európai Unió egy átfogó és minden szektort érintő zöld politikát hirdetett, melyben az agráriumot érintő konkrét stratégiák ([Termőföldtől az asztalig](#) és a [Biodiverzitás](#)) határozzák meg, hogy a 2023-2027-es időszakra vonatkozó agrártámogatásoknak milyen mértékben és módon szükséges elősegíteniük a fenntarthatóságot.

Mindezeket figyelembe véve a hazai KAP Stratégiai Terv úgy került kialakításra, hogy sokkal inkább az **ösztönzés** és ne a korlátozás **eszközeivel** hasson a gazdálkodókra. Az eddig bevált és jól ismert gyakorlatokból épül fel a zöld támogatási rendszerünk, kiegészülve néhány új elemmel, építve az előírások pozitív összhatására.

Fenntarthatósági szempontból **kiegészült a támogatásra jogosult hektár** fogalma, a kölcsönös megfeleltetés helyét átvette a **feltételeesség**, az I. pilléres (közvetlen) támogatások köre kibővült az **Agro-ökológiai Programmal (továbbiakban: AÖP)**. Jelen kiadványban - a könnyebb érthetőség kedvéért példával is illusztrálva - az AÖP kerül bemutatásra.

1. A támogatásra jogosult hektár fogalma

A szegélyeknek és egyéb, az agrárterületeken kialakult élőhelyeknek jelentős szerepük van a talajok védelmében, vízháztartásuk egyensúlyban tartásában, a helyi mikroklíma fenntartásában, valamint a biológiai sokféleség megőrzésében, azonban ezek a területek az aktív termelésben nem vettek részt, így eddig támogatásra sem voltak jogosultak. Felismerve azonban, hogy ezek a területek milyen sokat tesznek hozzá a termelés fenntarthatóvá tételéhez a hazai KAP Stratégiai Terv nagy lépést tett a zöld célok megvalósítása érdekében azáltal, hogy a gazdaság azon művelés alatt nem álló területei, illetve tájképi elemei is megfeleljenek a támogatható hektár alapfogalmának, amelyeket:

- a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (továbbiakban: HMKÁ) vagy
- az AÖP előírásai, valamint
- más kötelezettségek (pl. Natura2000 előírások, erdősítés stb.) szerint tartanak fenn, vagy
- amelyeken nem termelő beruházások kerülnek kialakításra.

A támogatható terület fogalmának kibővítésével - bizonyos feltételek teljesülése esetén - támogatásra jogosult területté váltak többek között, „A feltételeesség szabályrendszere” kiadványban már bemutatott:

- mezővédő erdősávok,
- fás-cserjés sávok,
- vízfolyások nem művelt partmenti sávjai,
- mocsaras-lápos, vizenyős, zsombékos, időszakosan belvízzel borított területek.

Ezzel együtt azok a mezőgazdasági területek is jogosulttá válnak a támogatásra, ahol **újonnan hoznak létre** ilyen típusú élőhelyeket, **ún. agro-ökológiai területeket (továbbiakban: AÖT)**, mivel ezek az élőhelyek nem tartoznak a mezőgazdasági területek körébe, ugyanakkor fenntartási kötelezettég ezekre a területekre is vonatkozik.

2. Feltételelesség

A 2014-2020 támogatási időszakban (továbbiakban: korábbi időszak) kötelezően előírt Kölcsönös Megfeleltetés (továbbiakban: KM) és ugyanezen időszakban kötelezően alkalmazott Zöldítés egyes elemei közösen alkotják a 2023-tól érvényes **megerősített kötelező előírás-rendszert** vagy más néven **feltételelességet**, amelynek a betartása minden közvetlen kifizetésben és egyéb érintett támogatásban részesülő számára kötelező. A korábbi időszakban a KM-ben előírt Jogszabályban Foglalt Gazdálkodási Követelmények (továbbiakban: JFGK) részben megmaradtak, azonban számos helyen új elemekkel bővültek, így a változásokra oda kell majd figyelniük. A feltételelesség keretein belül, a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot (továbbiakban HMKÁ) megújult szabályrendszerét, a „Feltételelesség szabályrendszere a 2023-2027-es támogatási időszakban” című kiadványban ismerheti meg.

3. Agro-ökológiai Program

Az AÖP-ben olyan gyakorlatok kerültek meghatározásra, melyek jelentős része a gazdálkodók számára a korábbi támogatási jogcímekből (többek között zöldítés, AKG, ÖKO) már ismertek, érthetőek, ugyanakkor környezeti szempontból is hasznosak.

Az AÖP évente választható, önkéntes és területi alapon a teljes üzemterületre igényelhető támogatás, amelyet választása esetén viszont az összes földhasználati kategóriára (szántó, gyeperület, ültetvény) kötelező alkalmazni kategóriánként **2 pont értékben**.

FONTOS

Lényeges sajátossága az AÖP-nek, hogy az ideiglenes gyepekre nem a szántó földhasználati kategóriára vonatkozó gyakorlatokból, hanem gyeperületi kategóriában előírt gyakorlatokat kell választani, hiszen agrotechnikai szempontból gyeperületként funkcionálnak.

Minden földhasználati kategória esetében az előírások a talaj- és vízvédelemre, a biológiai sokféleség védelmére, valamint az éghajlatváltozás negatív hatásainak mérséklésére fókuszálnak, ugyanakkor figyelembevételre került az is, hogy a gazdálkodók többsége találjon számára kedvező és könnyen teljesíthető vállalásokat.

A mezőgazdasági termelőnek a mezőgazdasági üzem minden földhasználati kategóriájára¹ vonatkozóan legalább 2 pont értékű, de legfeljebb 4 pont értékű gyakorlatot kell vállalni azzal, hogy nem kötelező gyakorlatot vállalni az adott földhasználati kategóriára, ha tárgyévben a mezőgazdasági üzem:

- szántóterületeinek együttes nagysága az 5 hektárt nem éri el,
- egyéb gyeperület² területeinek együttes nagysága az 5 hektárt nem éri el,
- ültetvény területeinek együttes nagysága az 1 hektárt nem éri el.
- Natura 2000 gyeperületére vonatkozóan mérethatártól függetlenül.

¹ földhasználati kategóriák: szántó, Natura 2000 gyeperület, egyéb gyeperület, ültetvény

² egyéb gyeperület: Olyan gyeperület, ami nem Natura 2000 területen helyezkedik el.

Az AÖP előírásainak kialakítása során fontos szempont volt, hogy ne kerüljön átfedésbe az AKG kötelezettségvállalásokkal, valamint a Natura2000 földhasználati előírásokkal. A két támogatási rendszernek – mind a környezeti hatások összesített pozitív értékében, mind pedig a területi szinten „egymásra igényelhetőség” tekintetében – egymásra építhetőnek kell lennie, vagyis **azok a területek, amelyekre AÖP előírás(oka)t választanak nem kerülnek kizárásra az AKG-ből sem. Arra viszont ügyelni kell, hogy bizonyos AÖP és AKG gyakorlatok együtt és egyszerre nem vállalhatók vagy teljesíthetők ugyanazon a területen.**

! FONTOS

A támogatás keretében kifizetés kizárólag az egységes kérelemben igényelt alaptámogatás követelményeinek megfelelő területekre teljesíthető – ide nem értve az EMVA forrásból erdősítt területet.

Az AÖP főbb jellemzői:

- **önkéntes vállaláson** alapul, a gazdálkodó dönti el, hogy behozza-e a területét a támogatásba vagy nem,
- a mezőgazdasági üzemen belül **minden földhasználati kategóriára** (szántó, gyeplé, ültetvény) vonatkozóan legalább 2 pont értékű gyakorlatot szükséges választani,
- az egységes kérelemben minden évben **külön nyilatkozni kell** arról, hogy az adott évben részt kíván-e venni a termelő az AÖP-ben,
- a kötelezettségvállalás időtartama **1 év**
- **egységes összegű**, környezeti vállalásokat ösztönző támogatás, ami **hektáralapon** kerül kifizetésre,
- a választott előírások teljesítése esetén a **mezőgazdasági üzem teljes területére elszámolható** támogatás, földhasználati kategóriánként a kötelezően előírt teljesítéshez 2 pont szükséges, tehát akkor sem jár több támogatás, ha a választott és teljesített előírások pontértéke meghaladja a 2 pontot.
- az AÖP támogatás igénybevételének feltétele a **Gazdálkodási Napló** vezetése és elektronikus beküldése.

! KIVÉTEL

- küszöbérték alatti területre kizárólag abban az esetben jár kifizetés, ha a gazdálkodó ezekre a területekre is választ előírást,
- Natura2000 gyepterületekre nem kötelező az előírás választása, azonban
- választás hiányában AÖP kifizetés sem teljesíthető az üzem ezen területeire.

A támogatás hektáronkénti összege minden évben változhat attól függően, mekkora területre kerül megállapításra jogszerű igénylés országos szinten, a kifizető ügynökség, azaz a Magyar Államkincstár által.

i JÓ TUDNI

A hektáronkénti támogatási összeg egy hányados, amelynek értéke **fordított arányban változik az országos szinten jogosan évente igényelt összes hektár számával** úgy, hogy az **éves AÖP-keretösszeg** tekinthető a **bázisnak**.

A hektáronkénti támogatási összeg azonban **nem csökkenhet 60,64 euró/hektár alá és nem emelkedhet 105 euró/hektár fölé.**

Példa a hektáronkénti támogatási összegének számítási metodikájára a 202,125 millió eurós éves AÖP-keretösszeg és 2,5 millió hektár jogosan igényelt termőterületre:

- éves AÖP-keretösszeg 202,125 millió euró,
- országos szinten 2,5 millió hektár jogosan igényelt termőterület,
- hektáronkénti támogatási összeg:

$$\frac{202,125 \text{ millió euró}}{2,5 \text{ millió hektár}} = 80,85 \text{ euró/hektár}$$

A mezőgazdasági termelő a gyakorlat teljesítésével érintett földterület után akkor jogosult támogatásra, ha a mezőgazdasági üzem minden földhasználati kategóriájában teljesül összesen legalább 2 pont értékű, egységes kérelemben vállalt gyakorlat. Abban az esetben, ha a küszöbérték alatti, valamint a Natura 2000 gyeplé kategória miatti mentességet élvező területekre nem teljesül a vállalás, attól az üzem többi területére a támogatás kifizethető.

4. Környezeti célkitűzések földhasználati kategóriánként és azok teljesítéséhez választható előírások/gyakorlatok

---

Földhasználati kategóriánként a környezeti célkitűzéseket és azok teljesítéséhez választható előírásokat/gyakorlatokat a kiadvány [1. számú melléklete](#) tartalmazza részletesen.

Célkitűzések:

- talajtakarás a szénmegkötő képesség növelése és az erózió csökkentése érdekében
- terménydiverzifikáció a termelés változatosságának és a terület mozaikosságának növelése érdekében
- tájképi elemek megőrzése
- biológiai sokféleség védelme
- beporzó rovarok védelme
- ammónia-kibocsátás csökkentése
- műtrágya és növényvédőszer-használat csökkentése
- ammónia-kibocsátás csökkentése N-megkötő készítményekkel
- ÜHG kibocsátás csökkentése
- vízkészletek fenntarthatósága
- talajegészség javítása, kedvező talajállapot kialakítása

A környezeti célkitűzések teljesítése a gazdálkodók számára is hosszútávú gazdasági előnnyel járhat, mivel a megfelelő agrotechnika használatával javul a talaj tápanyag és vízmegtartó képessége, a biológiai sokféleség növelése enyhítheti a klímaváltozás negatív hatásait, melynek következtében a növények jobban ellenállnak a különféle környezeti behatásoknak, ezáltal az inputanyagok használata csökkenthető, mellyel a gazdálkodás is jövedelmezőbbé válhat.

Összefoglalva, a **választott gyakorlatok alkalmazásával**, továbbá a **Feltételelesség kötelező előírásainak betartásával**, a támogatás igénylése után a termelő hozzájárul a **környezet és a természet fenntartásához**, annak **védelméhez** úgy, hogy közben olyan mezőgazdasági termelést folytat, mellyel a saját, egyik legfontosabb termelő eszközét – a **termőtalajt** - is **védi, fejleszti, annak minőségét javítja**.

Mellékletek

1. számú melléklet - környezeti célkitűzések földhasználati

kategóriánként és választható gyakorlatok

Szántó földhasználati kategóriában választható gyakorlatok (előírások)

Talajtakarás	1 pont
--------------	--------

A hosszabb ideig fedett talajfelszín növeli a talajok szénmegkötő képességét, védelmet nyújt a talajnak az erózió káros hatásaival szemben és segít a talaj nedvességtartalmának megőrzésében.

Gyakorlat

A gyakorlat azzal valósul meg, hogy a mezőgazdasági termelőnek a HMKÁ 6. követelményein túl gondoskodni kell a folyamatos talajtakarásról a tárgyévet követő évi tavaszi kultúra előkészítő munkálatainak megkezdéséig, de legalább tárgyévet követő év február 28-ig:

- őszi vetésű kultúrával;
- takarónövénnyel³ bevetett terület azzal, hogy a takaró növényállomány lekaszálása vagy szárzúzása esetén is gondoskodni kell legalább 10 centiméteres taló megőrzéséről és a kaszálék helyben hagyásáról
- a taló fennhagyásával annak kultúrállapotban tartása mellett
- valamint, évelő kultúra esetében a taló fennhagyásával.

³ Takarónövénnyként nem számolható el, ha nem termelő területként bejelentett ökológiai másodvetés vagy AKG intézkedésben zöldtrágyaként vetett másodvetés

FONTOS

- Az őszi vetésű kultúrát vagy takarónövényt a főnövény betakarítását követően 15 nappal el kell vetni. Amennyiben ez nem lehetséges, úgy a tarlót a tervezett vetés előtti 15 napig fenn kell tartani.
- Az egységes kérelemben a talajtakarási mód és az agrotechnikai műveleteket határidőn belül bejelentésre kerülnek.
- A talajtakarás a tárgyévet követő év február 28.-ig történő fenntartása.
- Évelő szántóföldi kultúrával történő teljesítés esetén betakarítás szükséges.

A gyakorlatot nem teljesíti a gazdálkodó, amennyiben, a tárgyév bármely szakaszában a terület talajtakarás nélküli parlagként volt hasznosítva.

Terménydiverzifikáció

1 pont

A megfelelően diverz, eltérő igényű kultúrákból álló vetésszerkezet hozzájárul a talajszarolás csökkentéséhez, a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a peszticidhasználat csökkentéséhez, valamint a mezőgazdasághoz kapcsolódó biodiverzitás védelméhez azáltal, hogy változatos élőhelyet és táplálékot biztosít számos vadon élő állatfaj számára.

Gyakorlat

Adott évben a gazdálkodó szántóterületének méretéhez viszonyítva meghatározott számú és arányú eltérő növénykultúra termesztése:

- **10 hektárig** legalább két növénykultúra, melyek közül a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterület legfeljebb 80%-át foglalhatja el,
- **10 – 30 hektár között** legalább három növénykultúra, melyek közül a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterület legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együtt nem haladhatja meg a 80%-ot,
- **30 – 300 hektár között** legalább négy növénykultúra, a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együtt nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át és a legkisebb kultúra vetésterülete legalább 1 hektár.
- **300 – 1000 hektár között** legalább öt növénykultúra, a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együtt nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, és a legkisebb kultúra vetésterülete legalább 1 hektár.
- **1000 hektár felett** legalább hatféle növénykultúra, a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, és a legkisebb kultúra vetésterülete legalább 1 hektár.

JÓ TUDNI

A növénykultúra része a tájképi elem is.

A talajtakarás nélküli és a tarlómaradvánnyal borított terület parlagnak felel meg.

A vetett vagy telepített növénytakaróval rendelkező parlagot a vetőmagkeverékekkel bevetett területekre vonatkozó szabályok szerint kell figyelembe venni, azaz ha a vetőmagkeverékek összetevői legalább egy komponens tekintetében egymástól eltérnek, akkor a vetőmagkeverékeket különböző növénykultúrának kell tekinteni.

FONTOS

Terménydiverzifikáció szempontjából a főnövény értelmezése eltér az egységes kérelem rendeletben foglaltaktól.

A különböző növénykultúrák arányának kiszámítása céljából azt tekintjük főnövénynek, amely a tárgyév május 1. napjától szeptember 30. napjáig tartó időszakban leghosszabb ideig van a területen. Ennek értelmében az alábbi esetekben a másodvetés is lehet a diverzifikációs főnövény.

A gyakorlat nem teljesítésének számít, ha:

- nem a meghatározott minimális számú növénykultúra kerül elvetése
- nem a megfelelő arányban kerülnek kialakításra a területek

Tájképi elemek megőrzése

2 pont

A gyakorlat célja a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és tájlemek fenntartása, sokszínűségének növelése, a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítása, parlagon hagyott területekkel és vizes élőhelyekkel a szénmegkötés, valamint a talajok erózió elleni védelmének elősegítése a mezővédő erdősávok, fasorok, illetve táblaszegélyek és erózióvédelmi sávok alkalmazásával.

Gyakorlat

A gyakorlat a mezőgazdasági üzem teljes szántóterületére vonatkozik. A gyakorlat keretében növényvédőszer használatának tilalma mellett:

- a nem termelő tájképi elemek⁴ és területek együttes arányának el kell érni a HMKÁ 8 szerinti kötelezettség alap 10%-át, és
- azon belül a nem termelő tájképi elemek és a parlag területek⁵ együttes arányának el kell érni a kötelezettség alap 5 %-át.

A gyakorlat teljesítése során nem vehető figyelembe olyan nem termelő tájképi elem vagy terület, amelynek fenntartására vagy ápolására egyéb forrásból finanszírozott támogatást vesz igénybe a gazdálkodó.

! FONTOS

A gyakorlat nem teljesítésének számít, ha:

- **nem termelő elemek és területek nagysága nem éri el a kötelezettség alap 10%-át,**
- **tájképi elemek és parlag területek együttes nagysága nem éri el a kötelezettség alap 5%-át,**
- **növényvédőszer juttattak ki a nem termelő elemre vagy a területre**

⁴ nem termelő tájképi elemek: védett tájképi elemek, valamint fás, cserjés sáv, táblaszegély, vízvédelmi sáv, kis vizes élőhely, erózióvédelmi sáv, nem termelő beruházás erózióvédelmi létesítmény. Az „AKG táblaszegély” előírással történő esetleges átfedést úgy kerülni el, hogy egyazon elem csak az egyik jogcímben számolható el.

⁵ a parlagoltatás időszaka alatt gondoskodni kell a talaj takarásáról, növényborítottsággal vagy a tarlómaradványok fennhagyásával. Az AKG „zöld ugar” előírással történő esetleges átfedést úgy kerülni el, hogy egyazon tábla csak egyik jogcímben számolható el.

i JÓ TUDNI

Nem termelő tájképi elemek és területek kijelölésére vonatkozó kötelezettség alap: HMKÁ 8 nem termelő tájképi elemek és területek minimális arányának kijelölésére vonatkozó kötelezettség alap, azaz a szántó és az ideiglenes gyepek együttes területe.

Táblaméret korlátozás, biológiai sokféleség védelme

1 pont

A mozaikos tájszerkezet kialakítása, kedvező hatással van a mezőgazdasági élőhelyek biodiverzitására, illetve a táji struktúra diverzitására.

Gyakorlat

Amennyiben a mezőgazdasági üzemben belül az összes szántóterület meghaladja az 50 ha-t, a szántóföldi művelésben tartott táblák maximális mérete nem haladhatja meg a 30 hektárt. Az AKG „önkéntes táblaméret korlátozás” előírással történő esetleges átfedést úgy kerülni el, hogy az az ügyfél, aki AKG-ban választotta ezt az előírást, az AÖP-ben nem választhatja.

i JÓ TUDNI

Amennyiben két szomszédos táblán – beleértve a különböző mezőgazdasági termelők által művelt táblákat is – ugyanazon növényfaj vagy magkeverék vetése történik, a táblák elkülönítése érdekében legalább 3 méter szélességű bevetetlen vagy legfeljebb fűfélékkel vagy méhlegelő keverékkel⁶ a helyes mezőgazdasági gyakorlatnak megfelelően bevetett területet kell biztosítani a parcellák között.

Olyan termelő, akinek a szántóterületének mérete nem éri el az 50 hektárt, ezen gyakorlatot nem választhatja.

! FONTOS

A gyakorlat nem teljesítésének számít, ha:

- **a tábla mérete meghaladja a 30 hektárt**
- **a tábla egybeművelésben vesz részt**
- **ugyanazon növénykultúrák között nem kerül kialakításra 3 méter széles elkülönítő sáv**
- **a szántóterület mérete együttesen nem haladja meg az 50 hektárt**
- **abban az esetben, ha a gazdálkodó AKG keretein belül a táblaméret korlátozásra irányuló vállalást tett**

⁶ méhlegelő: A kiadvány 3. mellékletében szereplő növényeket tartalmazó szomszédos táblától eltérő legalább 8 növényből álló keveréke.

Méhekre veszélyes szerek használati tilalma, beporzó rovarok védelme 1 pont

Gyakorlat

A növényvédelem során az engedélyokirat alapján méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos besorolású növényvédőszer használata tilos. A fel nem használható szerek rendszeresen frissített listáját az Irányító Hatóság teszi közzé tájékoztató jelleggel.

! JÓ TUDNI

A növényvédelmi kezelés során alkalmazott növényvédő szerek használatát gazdálkodási napló adatai alapján, illetve szermaradvány kimutatására irányuló mintavételezéssel kerülhet ellenőrzésre.

! FONTOS

A gyakorlat nem teljesítésének számít, ha:

- **ha fel nem használható növényvédő szer kerül kijuttatásra**

Karbamid műtrágya környezetbarát használata 1 pont

A karbamid esetében azonnali bedolgozással, illetve folyékony karbamid esetén inhibitoros műtrágya alkalmazásával jelentős kibocsátás csökkentést lehet elérni, ami hozzájárul az ammónia-emisszió, hatóanyag veszteség csökkentéséhez.

Gyakorlat

Karbamid műtrágya azonnali bedolgozása, illetve folyékony karbamid esetén inhibitor alkalmazása a kijuttatás során.

! JÓ TUDNI

A gyakorlatot a mezőgazdasági üzem szántó földhasználati kategóriájának legalább egy tábláján, de legalább a szántóterület 5%-án teljesíteni kell. A minimálisan kijuttatandó nitrogén hatóanyag mennyisége hektáronként 35 kg, de nem lehet több hektáronként 90 kg-nál. A választott gyakorlatot, az egységes kérelem benyújtásakor a karbamiddal kezelt táblákon be kell jelölni. A gyakorlat nem teljesíthető olyan táblán, amelyen a termelő a forgatás nélküli talajművelés⁷ gyakorlatot választotta.

A karbamid műtrágya mennyiségének felhasználását saját névre szóló számlával és a felhasznált mennyiséget valamint a szavatossági/eltarthatósági időt igazoló kísérő dokumentumok másolatával vagy göngyöleggel kell igazolnia, helyszíni ellenőrzés keretében.

! FONTOS

A gyakorlat nem teljesítésének számít, ha:

- **egyetlen táblán sem kerül karbamid műtrágya kijuttatásra**
- **nem került kijuttatásra a minimálisan előírt mennyiség**
- **a megengedett mennyiségnél több kerül kijuttatásra**
- **a kijuttatott karbamid műtrágya nem kerül azonnali beforgatásra**
- **folyékony műtrágya esetén nem használnak inhibitor**
- **nem vagy nem határidőben került bejelentésre a kijuttatás, bedolgozás, inhibitor használat, az egységes kérelem rendeletben meghatározottak szerint**
- **olyan táblára került karbamid műtrágya kijuttatásra, amelyen az AÖP program forgatás nélküli talajművelés gyakorlatának vállalása és teljesítése történt**

⁷ forgatás nélküli művelés: olyan művelési mód, mely keretében szántás vagy 10 cm-nél mélyebb tárcsázás nem történik

Mikrobiológiai készítmények alkalmazása, kedvező talajállapot kialakítása

2 pont

A gyakorlat elősegíti a talajok szervesanyag-készletének helyreállítását, valamint a talaj-potenciál és a talaj-biodiverzitás javítását, ezáltal hozzájárul a tápanyagveszteség csökkentéséhez és a talajok vízviszatarató képességének javításához. Az egészségesebb talaj pedig hozzájárul a műtrágya- és a növényvédőszer-használat csökkentéséhez.

Gyakorlat

A szántóterületek legalább 50 %-án mikrobiológiai készítmények alkalmazása vetés előtt, illetve vetéssel egy menetben kijuttatva és a talajba dolgozva, illetve szármaradványokra kijuttatva, majd azokat a talajba keverve.

! JÓ TUDNI

Olyan mikrobiológiai készítmények juttathatóak ki, amelyek rendelkeznek Nébih engedély-
okirattal, és szerepelnek az Irányító Hatóság tárgyévben kiadott közleményében. A mikrobiológiai készítményt az engedélyokirat szerinti kultúrára az abban meghatározott dózisban és engedélyezett módon kell kijuttatni: vetés előtt vagy azzal egy menetben, talajba dolgozva, illetve a szármaradványokra juttatva a talajba keverve.

A mikrobiológiai készítményt saját névre szóló számlával és a felhasznált mennyiséget
valamint a szavatossági/eltarthatósági időt igazoló kísérő dokumentumok másolatával
vagy göngyöleggel kell igazolnia, helyszíni ellenőrzés keretében.

A gyakorlat nem teljesíthető

- lábon álló kultúrában történő alkalmazással
- mikrobiológiai készítmény csávázószerként történő kijuttatásával.

! FONTOS

A gyakorlat nem teljesítésének számít, ha:

- A gyakorlattal érintett szántón nem került bejelentésre, vagy nem az egységes kérelemben meghatározottak szerint került bejelentésre a mikrobiológiai készítmények használata, és az alkalmazott mikrobiológiai szerek megnevezése és kijuttatása
- a készítmény nem rendelkezik Nébih engedélyokirattal, vagy nem szerepel az Irányító Hatóság tárgyévi közleményében
- nem az engedélyokiratban engedélyezett dózisban vagy módon juttatják ki a készítményt, vetés előtt vagy azzal egy menetben juttatnak ki, illetve a szármaradványokra juttatva a talajba keverik
- nem teljesült a kijuttatás a szántóterület 50%-án

Talaj- és növénykondicionáló szerek, nitrogénmegkötő készítmények alkalmazása

1 pont

A talaj szervesanyag-készletének helyreállítása, valamint a talajpotenciál és a talaj-bio-diverzitás növelése által a tápanyagveszteség csökkentése és a talaj vízvisszatartó képességének javítása. Az egészségesebb talaj hozzájárul a műtrágya- és a növényvédőszer-használat csökkentéséhez. A talajkondicionálók elsősorban a kedvező talajállapot, a megfelelő humusztartalom és átlevégőzsétség kialakulását segítik. A N-megkötést segítő készítmények pedig hozzájárulnak az ammónia-emisszió csökkentéséhez.

Gyakorlat

A szántóterületek legalább 50 %-án talajkondicionáló, növénykondicionáló - beleértve a csávázószerként használt mikrobiológiai készítményt-vagy N-megkötő készítmények alkalmazása.

! JÓ TUDNI

Olyan kondicionálók juttathatóak ki, amelyek rendelkeznek Nébih engedélykivarral, és szerepelnek az Irányító Hatóság tárgyévben kiadott közleményében és az engedélykivarr szerinti kultúrára, meghatározott dózisban kerül kijuttatásra az engedélyezett módon.

A kondicionáló készítményt saját névre szóló számlával és a felhasznált mennyiséget valamint a szavatossági/eltarthatósági időt igazoló kísérő dokumentumok másolatával vagy göngyöleggel kell igazolnia, helyszíni ellenőrzés keretében.

! FONTOS

A gyakorlat nem teljesítésének számít, ha:

- a gyakorlattal érintett szántón nem került bejelentésre, vagy nem az egységes kérelemben meghatározottak szerint került bejelentésre a kondicionáló készítmények használata, és az alkalmazott kondicionáló szerek megnevezése és kijuttatása
- a készítmény nem rendelkezik Nébih engedélykivarral, vagy nem szerepel az Irányító Hatóság tárgyévi közleményében
- nem az engedélykivarrban meghatározott dózisban és módon kerül kijuttatásra a készítmény
- nem teljesült a kijuttatás a szántóterület 50%-án

Forgatás nélküli talajművelés

2 pont

A talaj szénkészletének megőrzése által a szántóterületek ÜHG kibocsátásának csökkentése, a talajszerkezet romlásának megállítása, illetve visszafordítása, továbbá a humusztartalom javítása, valamint a vízmegtartóképesség fokozása. A növényvédőszer-használat korlátozása ellentételezi a forgatás nélküli gyakorlatból fakadó esetlegesen erősebb gyomnövényzet visszaszorítása miatt alkalmazott növényvédőszer-használatot.

Gyakorlat

Forgatás nélküli művelésmód (minimum művelés, zero-till, direktvetés) alkalmazása a művelésbe vont szántóterület legalább 50%-án szűkített növényvédő szer hatóanyag használat mellett. Az alkalmazható növényvédőszerek rendszeresen frissített listáját az Irányító Hatóság évente teszi közzé.

! JÓ TUDNI

A gyakorlat teljesítésébe bevont táblák között nem szerepelhet:

- a tárgyévben parlagként vagy élő szántóföldi növényként bejelentett terület, és
- olyan tábla, amelyen az e rendelet szerinti talajtakarásos, vagy karbamid műtrágya környezetbarát használatára irányuló gyakorlatot választotta a termelő

A gyakorlat teljesítésébe bevont táblákon a talajművelés – ide értve a szervestrágya vagy növényi maradványok talajba dolgozását is – során olyan technológiát kell választani, ami nem jár a talaj forgatásával.

! FONTOS

A gyakorlat nem teljesítésének számít, ha:

- a bevont területek valamelyikén forgatásos művelést végeztek és olyan növényvédő szert juttattak ki, amely nem szerepel az Irányító Hatóság közleményében
- az egységes kérelemben nem kerültek bejelentésre a talajművelési munkálatok
- a gyakorlatba bevont táblán karbamid műtrágya kijuttatás gyakorlatot teljesítette
- a gyakorlat a szántóterületek 50%-nál kevesebb területen valósul meg

Gyep földhasználati kategóriákban választható gyakorlatok (előírások)

Gyep földhasználati kategóriákra vonatkozó gyakorlatok esetén, amennyiben az adott gyakorlat Natura 2000 és egyéb gyep területen is választható, abban az esetben az egyes földhasználati kategóriákban külön-külön kell kiválasztani és teljesíteni a gyakorlatot. A földhasználati kategóriákra vonatkozóan a választott gyakorlatok külön-külön kerülnek ellenőrzésre.

Gyep megőrzése

1 pont

A gyepterületek tábla szintű megőrzése fokozza a mezőgazdasági területek szénmegkötését, és hozzájárul a biodiverzitás megőrzéséhez tekintettel arra, hogy a magyarországi gyepnek jelentős része extenzív művelés alatt áll.

Gyakorlat

Az előző évi állandó gyepterületekhez viszonyítva kell a gyepterületeket megőrizni tábla szinten a jogszerű földhasználó személyében bekövetkező változástól függetlenül. A gyep feltörése, szántása, valamint más hasznosításra történő átállítása tilos.

i JÓ TUDNI

A gyakorlat esetén a tárgyevi állandó gyepterületeket kell figyelembe venni az 5 hektáros küszöbérték megállapításánál. A mezőgazdasági termelő állandó gyepterületének nagysága növekedhet, a csökkenés abban az esetben fogadható el, ha a terület jogszerű földhasználója más mezőgazdasági termelő lesz.

A gyakorlatot nem választhatja olyan mezőgazdasági termelő, aki részt vesz gyepterületek fenntartása, illetve legeltetés vagy kaszálásos hasznosításra irányuló egyéb forrásból finanszírozott támogatásban (AKG, VP ÖKO pályázat).

A gyakorlat teljesítésébe Natura 2000 gyepterület nem vonható be.

FONTOS

A gyakorlat nem teljesítettnek kell tekinteni, ha adminisztratív vagy helyszíni ellenőrzés eredményeképpen:

- a gazdálkodó tárgyév december 31-ig a gyakorlatba bevont területeken a tolerancia mértékét meghaladó módon feltörte, felszántotta, vagy más hasznosítássá alakította a gyepterületet.
- a vállalásba bevont területek Natura 2000 fedvényen helyezkednek el
- tárgyévet megelőző évben állandó gyepterületként hasznosított területen a változásvezetési toleranciát meghaladó mértékben a mezőgazdasági termelő feltörte, felszántotta vagy más hasznosítássá alakította a gyepet, és azt nem alakította vissza gyeppe az egységes kérelem benyújtására nyitva álló időszak kezdetéig

Pásztoroló vagy szakaszos legeltetés

2 pont

A pásztoroló vagy szakaszos legeltetés a különböző legelőterületek használatának változtatásával nagymértékben befolyásolja a terület tápanyagforgalmát, ezen keresztül a gyept alkotó növényzet összetételét és az éves fűhozamot, hozzájárulva így a gyeptípusnak megfelelő élővilág kialakulásához és védelméhez. A szabályozott legeltetés továbbá hozzájárulhat egyes természetvédelmi szempontból fontos növény-, és állatfajok védelméhez, egyes nem kívánatos (özön)fajok visszaszorításához.

Gyakorlat

Minden gyepterületen választható pásztoroló vagy szakaszos legeltetés folytatása A tárgyév legeltetési időszakának⁸ adott időablakában a gyepterület legalább 50%-án legelhet állat.

A pásztoroló vagy szakaszos legeltetés akkor teljesül:

- ha a szakaszos legeltetésre megjelölt terület legfeljebb 50%-án legel adott időablakban állat azzal, hogy egy szakasz legeltetése nem haladhatja meg a 12 napot.
- **Pásztoroló legeltetés esetén a mezőgazdasági termelő az egységes kérelemben nyilatkozik arról, hogy a pásztori feladatokat saját maga, foglalkoztatott útján vagy egyéb módon látja el.**
- A pásztoroló legeltetés akkor teljesül, ha a legeltetési időszakban az állatokat a pásztor felügyeli. A pásztori feladatokat a gazdálkodó maga, foglalkoztatottja, vagy megbízási szerződéses személy, vagy a családi gazdaság tagja lehet.

i

JÓ TUDNI

A gyakorlattal érintett területeken legalább 0,2 állategység/hektár legeltethető, saját állatállomány megléte kötelező.

Legeltethető állatfajok:

- lófélék
- juh és kecskefélék
- szarvasmarhafélék⁹

A gyakorlatba bevont táblák nem szerepelhetnek egyéb legeltetéshez kapcsolódó támogatásban (AKG).

⁸ legeltetési időszak: tárgyév április 24-től november 30-ig tartó időszak

⁹ szarvasmarhafélék: Olyan szarvasmarha számolható el, amelyek nem szerepelnek a termeléshez kötött támogatásokat szabályzó rendelet mellékletében.

!

FONTOS

A gyakorlat nem teljesítésének számít, ha:

- **A szakaszos legeltetésnél adott legelő szakaszon 12 napot meghaladó ideig történik a legeltetés.**
- **a gazdálkodási naplóban nem megfelelő adminisztráció történt**
- **pásztoroló legeltetés esetén az állatokat nem felügyeli pásztor**
- **a táblákon túllegeltetés kerül megállapításra**
- **nincs 0,2 állategység / hektár**
- **nincs a területre vonatkozó legeltetési terv¹⁰**

¹⁰ legeltetési terv: Az egységes kérelemben meg kell jelölni a gyakorlatba bevonni kívánt táblákat, táblánként a legeltetési típusát, valamint a legeltetni tervezett állatfajt.

Extenzív gyepek legalább évi egyszeri kaszálása

1 pont

A gyepek kaszálással történő hasznosítása hozzájárul a megfelelő fajösszetétel kialakulásához és a nem kívánatos (özön)fajok visszaszorításához.

Gyakorlat

A gyakorlat keretében az extenzív gyepek¹¹ évi egyszeri a kaszálék begyűjtésével járó kaszálásnak meg kell valósulnia.

i JÓ TUDNI

A gyakorlat kizárólag nem Natura 2000 gyepterületeken választható azzal, hogy az üzem valamennyi nem Natura 2000 gyepterületén teljesíteni kell a gyakorlatot.

A gyakorlatot nem választhatja olyan mezőgazdasági termelő, aki részt vesz a gyepterületek legeltetési vagy kaszálásos hasznosítására irányuló, egyéb forrásból finanszírozott támogatásban (AKG).

A gyakorlat a „kizárólag alternáló kasza használata” című gyakorlattal együtt nem választható.

! FONTOS

A gyakorlat nem teljesítésének számít, ha:

- az egységes kérelemben nem kerül bejelentésre a tervezett és az elvégzett kaszálás
- a kaszálást nem teljesül valamennyi vállalással érintett területen
- nincs extenzív gyepek tábla az üzemben
- amennyiben a termelő választotta a „kizárólag alternáló kasza használata” gyakorlatot
- a gyakorlattal érintett táblák valamelyikével részt vesz egyéb kaszálással kapcsolatos támogatásban (AKG).
- nincs extenzív gyepek tábla az üzemben
- a gyakorlattal érintett tábla Natura 2000 gyepterületen helyezkedik el.

11 extenzív gyepek: Olyan gyepterület, ahol nem valósul meg öntözés.

Kizárólag alternáló kasza használata

2 pont

Az alternáló kasza használata során a fű a kaszálás során egyszerűen eldőli, a kaszálás síkja felett nem sérülnek az élőlények, a vágásminőség ugyanakkor jó, a fű gyorsabban sarjad.

Gyakorlat

A gyakorlat keretében a mezőgazdasági termelő a mezőgazdasági üzem valamennyi gyepterületén a tárgyévben valamennyi kaszálást alternáló kasza használatával valósítja meg azzal, hogy a gyepterületet legalább évente egy alkalommal lekaszálja.

i JÓ TUDNI

A gyakorlat az „extenzív gyepek legalább évi egyszeri kaszálása” című gyakorlattal együtt nem választható.

A gyakorlat keretén belül a MobilGazda alkalmazás segítségével a tevékenységgel érintett területek egyikén készíteni kell legalább egy georeferált fényképet, amelyen a kaszáló eszköz és annak vágófelülete is szerepel.

! FONTOS

A gyakorlat nem teljesítésének számít, ha:

- az egységes kérelemben nem az előírások szerint került bejelentésre a kaszálás tervezett és elvégzésének időpontja
- az egységes kérelemben történő bejelentéshez nem került csatolásra a MobilGazda által készített fotó, vagy a fotó nem a vállalással érintett területen készült, vagy nem látható a kaszáló eszköz és annak vágófelülete
- gyakorlattal érintett területen nem történt, vagy nem alternáló kaszával történt kaszálás

Ültetvény (beleértve a fásszárú energetikai ültetvényeket is) földhasználati kategóriában választható gyakorlatok

Mikroöntözési technológiák alkalmazása

2 pont

Gyakorlat:

Az ültetvényterület legalább 50 %-án mikroöntözési technológiák alkalmazása.

JÓ TUDNI

A gyakorlatot nem választhatja olyan termelő aki részt vesz mikroöntözési¹² rendszer kiépítésére és fenntartására irányuló támogatásban. A kincstár ellenőrzi a mikroöntözési technológia alkalmazását, és a tárgyévre vonatkozó vízjogi engedély meglétét.

FONTOS

A gyakorlat nem teljesítésének számít, ha:

- a gyakorlattal érintett táblák teljes területén nincs kiépítve mikroöntözés, vagy üzemképtelen
- a táblára vonatkozóan tárgyévben nincs érvényes öntözési célú vízjogi engedély
- az egységes kérelembe nem került bejelölésre a gyakorlat teljesítésének helye
- nem valósult meg a mikroöntözés az ültetvény legalább 50%-án
- nincs öntözési célú vízjogi engedély a gyakorlattal érintett ültetvényeken
- olyan termelő választotta az előírást, aki részt vesz mikroöntözést egyéb forrásból finanszírozó intézkedésben

¹² mikroöntözés: a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályozásáról szóló 147/2010. (IV.29) kormányrendelet szerinti mikroöntözés

Méhekre veszélyes szerek használati tilalma ültetvényekben

1 pont

Gyakorlat

A növényvédelem során az engedélyokirat alapján a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos besorolású növényvédőszer használata tilos. A fel nem használható szerek rendszeresen frissített listáját az Irányító Hatóság teszi közzé tájékoztató jelleggel.

JÓ TUDNI

A gyakorlatot az üzem valamennyi ültetvény hasznosítású területén alkalmazni kell. A termesztés során alkalmazott növényvédő szerek használatát a gazdálkodási napló részeként vezetett permetezési naplóadatai alapján, illetve szermaradvány kimutatására irányuló mintavételezéssel kerül ellenőrzésre.

FONTOS

A gyakorlat nem teljesítésének számít, ha:

- fel nem használható növényvédő szer kerül kijuttatásra

Gyakorlat:

Engedélyezett biológiai ágensek alkalmazása az ültetvényterület legalább 50%-án. A felhasználható szerek rendszeresen frissített listáját az Irányító Hatóság teszi közzé tájékoztató jelleggel.

i JÓ TUDNI

A biológiai ágens alkalmazását saját névre szóló számlával és a felhasznált mennyiséget, valamint a szavatossági/eltarthatósági időt igazoló kísérő dokumentumok másolatával vagy göngyöleggel kell igazolni, helyszíni ellenőrzés keretében.

! FONTOS

A gyakorlat nem teljesítésének számít, ha:

- a tárgyévben nem, vagy nem engedélyezett biológiai ágenszt használtak
- az ültetvény 50%-án nem vagy nem az engedélyokiratnak megfelelő módon került felhasználásra a készítmény
- az egységes kérelem felületén nem került bejelentésre a biológiai ágens alkalmazása az ültetvény 50%-án, vagy nem került jelölésre mely táblákon kerül teljesítésre a gyakorlat

Mikrobiológiai készítmények alkalmazása ültetvényekben

2 pont

A gyakorlat célja a talajok szervesanyag-készletének helyreállítása, valamint a talajpotenciál és a talaj-biodiverzitás javítása, a tápanyagveszteség csökkentése és a talajok vízvisszatartó képességének javítása. Az egészséges talaj közvetve hozzájárul a műtrágya- és a növényvédőszer-használat csökkentéséhez.

Gyakorlat:

Az ültetvényterület legalább 50 %-án mikrobiológiai készítmények alkalmazása talajoltásként, a sorközben felhalmozott növényi maradványok lebontására, illetve állománykezelésként.

i JÓ TUDNI

Olyan mikrobiológiai készítmények juttathatóak ki, amelyek rendelkeznek Nébih engedély okirattal, és szerepelnek az Irányító Hatóság tárgyévben kiadott közleményében és az engedélyokirat szerinti kultúrára, meghatározott dózisban kerül kijuttatásra, és az engedélyezett módon, telepítéskori talajoltóként, sorközben alkalmazott növényi maradványok lebontására, vagy állománykezelésként.

A mikrobiológiai készítményt saját névre szóló számlával és a felhasznált mennyiséget valamint a szavatossági/eltarthatósági időt igazoló kísérő dokumentumok másolatával vagy göngyöleggel kell igazolnia, helyszíni ellenőrzés keretében.

FONTOS

A gyakorlat nem teljesítésének számít, ha:

- **gyakorlattal érintett ültetvényen nem került bejelentésre, vagy nem az egységes kérelemben meghatározottak szerint került bejelentésre a mikrobiológiai készítmények használata, és az alkalmazott mikrobiológiai szerek megnevezése és kijuttatása**
- **a készítmény nem rendelkezik Nébih engedélyokirattal, és nem szerepel az Irányító Hatóság tárgyévi közleményben**
- **nem az engedélyokiratban meghatározott dózisban és módon kerül kijuttatásra**
- **nem teljesült a kijuttatás a ültetvényterület 50%-án**
- **nem, vagy nem az egységes kérelem rendeletnek megfelelően került bejelentésre a mikrobiológiai készítmények alkalmazása, a gyakorlat teljesítésére bejelentett táblák mindegyikén, azaz az ültetvény 50%-án**

Talaj- és növénykondicionáló szerek alkalmazása ültetvényben

1 pont

A talajkondicionálók elsősorban a kedvező talajállapot, a megfelelő humusztartalom és átlevégőzség kialakulását segítik. A N-megkötést segítő készítmények pedig hozzájárulnak az ammónia-emisszió csökkentéséhez.

Gyakorlat

Az ültetvényterület legalább 50 %-án talajkondicionáló vagy növénykondicionáló vagy nitrogénmegkötő készítmények alkalmazása.

! JÓ TUDNI

Olyan kondicionálók juttathatóak ki, amelyek rendelkeznek Nébih engedélykivarral, és szerepelnek az Irányító Hatóság tárgyévben kiadott közleményében és az engedélykivarr szerinti kultúrára, meghatározott dózisban kerül kijuttatásra az engedélyezett módon.

A kondicionáló készítményt saját névre szóló számlával és a felhasznált mennyiséget valamint a szavatossági/eltarthatósági időt igazoló kísérő dokumentumok másolatával vagy göngyöleggel kell igazolnia, helyszíni ellenőrzés keretében.

FONTOS

A gyakorlat nem teljesítésének számít, ha:

- **gyakorlattal érintett ültetvény nem került bejelentésre, vagy nem az egységes kérelemben meghatározottak szerint került bejelentésre a kondicionáló készítmények használata, és az alkalmazott kondicionáló szerek megnevezése és kijuttatása**
- **a készítmény nem rendelkezik Nébih engedélykivarral, és nem szerepel az Irányító Hatóság tárgyévi közleményében**
- **nem az engedélykivarrban meghatározott dózisban és módon kerül kijuttatásra a készítmény**
- **nem teljesült a kijuttatás az ültetvény 50%-án**
- **az egységes kérelemben nem kerül táblánként bejelentésre a gyakorlat**

12% alatti lejtésű területeken az ültetvények talajtakarása mulcsozással, egyéves talajtakaró növények termesztésével

1 pont

A talajtakarás megvédi a talajokat az erózió káros hatásaitól, illetve segít megőrizni a talaj nedvességtartalmát.

Gyakorlat

Ültetvények talajtakarása mulcsozással, egyéves sorköztakaró növények¹³ termesztésével.

! JÓ TUDNI

A gyakorlatot akkor választhatja a mezőgazdasági termelő, ha valamennyi ültetvény táblájára teljesülnek az alábbiak:

- 2 hektárnál kisebb területű táblák esetében az adott tábla területének legfeljebb 50%-a 12%-nál nagyobb lejtésű területen helyezkedik el
- 2 hektáros vagy annál nagyobb területű táblák esetében az adott táblán belül a 12%-nál nagyobb lejtésű terület nagysága nem haladja meg az 1 hektárt.

Minden sorközben egybefüggő talajtakarás kialakítása szükséges. Mulcsozás esetében a tárgyév egészében egyéves növények vetése esetén május 1-től szeptember 30.-ig.

A mulcsozáshoz nem használható fel:

- istállótrágya
- komposzt
- talajtakaró fólia
- geotextil és egyéb szövetek
- gyomgátló szőnyeg
- zúzottkő, mosott kavics
- műfű
- gumigranulátum vagy bármilyen egyéb szintetikus anyag
- bármely hulladék

¹³ legfeljebb 24 cm-es sortávra vetett kalászos gabonafélék, egynyári pillangós növények, egynyári keresztesvirágúak, egynyári fűszer-és aromanövények vagy ezen növények kizárólagos keverékei

! FONTOS

A gyakorlat nem teljesítésének számít, ha:

- az üzem nem minden táblája felel meg a 12% alatti meghatározásnak
- az előírt időszakban nem, vagy nem megfelelő módon található meg a mulcs, vagy a takarónövény
- az egységes kérelemben nem került jelölésre a sorköztakarás módja, majd az elvetett sorköztakaró növény, valamint a vetésének, talajba dolgozásának időpontja
- mulcsozásnál nem elfogadott anyagok kerültek felhasználásra, vagy nem az egyéves sorköztakaró növényvel valósult meg a takarás

Ültetvények talajtakarása évelő kultúrák fenntartásával vagy gyepesítéssel

2 pont

A talajok szénmegkötő képességét növeli a hosszabb időn át fennálló talajtakarás.

Gyakorlat

A gyakorlatnak a mezőgazdasági üzem ültetvény hasznosítású táblák teljes területén, a sorközök felületén egybefüggően kell hogy megvalósuljon, évelő lágyszárú szántóföldi¹⁴ növényekkel, vagy olyan keverékkel, amelynek minden komponense évelő növény.

i JÓ TUDNI

A gyakorlat esetében a sorköztakaró évelő növényeknek vagy gyepnek a tárgyév teljes egészében a területen kell lennie. Ez alól kivételt csak a telepítés éve jelent, amikor az ültetvény és a sorköztakaró növény telepítése május 1-ig megtörténik.

A 2023-as évben eltérés, melynek keretében a talaj- és sorköztakarással érintett gyakorlatok esetében a talaj- és sorköztakarásnak legalább május 1. és december 31. között kell fellelhetőnek lennie.

! FONTOS

A gyakorlat nem teljesítésének számít, ha:

- sorköztakarás nem egybefüggő
- nem megfelelő növényekkel, vagy azok keverékével került kialakításra a sorköztakarás
- a sorköztakaró növények nem találhatók meg a releváns időben a területen
- nem, vagy nem megfelelő módon került bejelentésre az egységes kérelemben a sorköztakarás módja, valamint az agrotechnikai műveletek (vetés, betakarítás, talajba forgatás, vagy talajba dolgozás)

¹⁴ évelő lágyszárú szántóföldi növény: Olyan növény, amely szántóföldi hasznosításként megjelölhető az egységes kérelemben.

Karbamid műtrágya környezetbarát használata ültetvényekben

1 pont

A karbamid esetében azonnali bedolgozással, illetve folyékony karbamid esetén inhibitoros műtrágya alkalmazásával jelentős kibocsátás csökkentést lehet elérni, ami hozzájárul az ammónia-emisszió és a hatóanyag veszteség csökkentéséhez.

Gyakorlat

Karbamid műtrágya azonnali bedolgozása, illetve folyékony karbamid esetén inhibitor alkalmazása a kijuttatás során.

i JÓ TUDNI

A gyakorlat keretében a mezőgazdasági üzem ültetvényterületének legalább egy tábláján, de ültetvényterületének legalább 5%-án karbamid műtrágyát juttat ki. A minimálisan kijuttatandó nitrogén hatóanyag mennyiség hektáronként 35 kg, de nem lehet több hektáronként 90 kg-nál.

A karbamid műtrágya mennyiségének felhasználását saját névre szóló számlával és a felhasznált mennyiséget valamint a szavatossági/eltarthatósági időt igazoló kísérő dokumentumok másolatával vagy göngyöleggel kell igazolnia, helyszíni ellenőrzés keretében.

A választott gyakorlatot, az egységes kérelem benyújtásakor a karbamiddal kezelt táblákon be kell jelölni.

! FONTOS

A gyakorlat nem teljesítésének számít, ha:

- egyetlen táblán sem kerül karbamid műtrágya kijuttatásra
- nem került kijuttatásra a minimálisan előírt mennyiség
- a megengedett mennyiségnél több kerül kijuttatásra
- a kijuttatott karbamid műtrágya nem kerül azonnali beforgatásra
- folyékony műtrágya esetén nem használnak inhibitor
- nem vagy nem határidőben került bejelentésre a kijuttatás, bedolgozás, inhibitor használat, az egységes kérelem rendeletben meghatározottak szerint
- az inhibitor alkalmazása nem került bejelentésre a gazdálkodási napló felületén

2. számú melléklet

Kiindulásként adott egy **30 hektáros mezőgazdasági üzemterület**, amely:

- 15 hektár szántóból,
- 10 hektár gyepből,
- 5 hektár ültetvényből áll,
- a gazdaság területén található egy mezővédő erdősáv.

A mezővédő erdősáv az agro-ökológiai funkciói (Isd. AÖT terület) miatt **támogatásra jogosulttá válik**.

Az **alap jövedelemtámogatás igényléséhez** a feltételeesség kötelező előírásrendszerének a **HMKÁ 8 előírása állapít meg szabályt** a teljes mezőgazdasági üzemterület hasznosítására vonatkozóan:

„A gazdaság összes szántóterületének méretéhez viszonyítva két lehetőség választható:

- a szántóterület **legalább 4%-a** kifejezetten **nem termelési célú területnek vagy tájképi elemnek** kell lennie, beleértve a parlagon hagyott földterületeket is,

VAGY

- a szántóterület **legalább 7%-a** nem termelési célú terület vagy tájképi elem, beleértve a parlagon hagyott földterületeket továbbá a növényvédő szerek használata nélkül termesztett másodvetéseket (zöldtrágya/takarónövény) vagy nitrogénmegkötő növényeket.
  - **3%-ban** valósít meg **parlagon hagyott földterületet** vagy **nem termelési célú tájképi elemet**, és
  - **4%-nak** megfelelő területen pedig tájképi elemnek vagy parlagnak vagy növényvédő szerek használata nélkül termesztett másodvetésnek vagy nitrogénmegkötő növényeknek kell lennie (vagyis **megengedett a termelési célú használat is**).“

Fenti példához visszatérve, **2023-tól a 15 hektár szántón szükséges nem termelési célú területet** is kialakítani. Ennek megvalósítása történhet úgy, hogy a gazdálkodó:

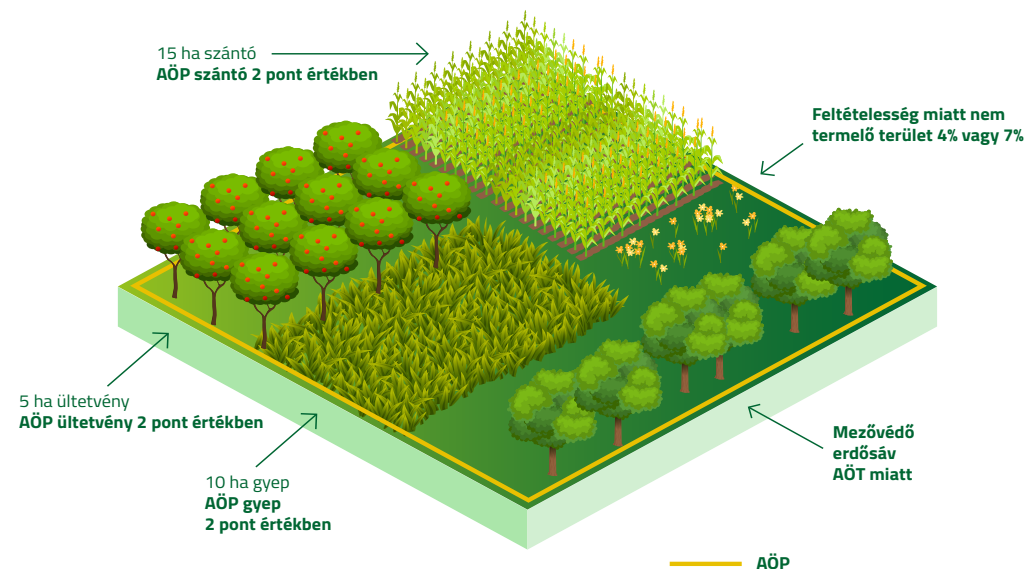
- legalább 4%-ban alakít ki nem termelési célú terület vagy
- a 7%-os választási lehetőség esetén legalább 3%-ban alakít ki nem termelési célú területet,
- természetesen választhatja azt is, hogy a szükséges mértéken felül magasabb százalékos értékben (a 7%-os választás esetében, akár mind a 7%-on) nem termelési célú területet alakít ki, azonban ekkor a választott értéket kötelezően meg is kell valósítania.

FONTOS

A nem termelési célú tájképi elem esetén a terület mérete a súlyozási tényező (röviden: ST) figyelembevételével kerül beszámításra.

Az alap jövedelemtámogatás igényléséhez a terület szempontjából releváns valamennyi HMKÁ előírást kötelezően be kell tartani.

Amennyiben a gazdálkodó úgy dönt, hogy szeretne részt venni az **AÖP támogatásban**, akkor a mezőgazdasági üzemterület **minden tényleges hasznosítási módjára legalább 2 pont értékű előírást kell választania**.

Fenti példához visszatérve bemutatunk egy olyan lehetőséget, amelyet az egyes hasznosítási módokra alkalmazva, a gazdálkodó – az alap jövedelemtámogatáson felül – jogosulttá válik az AÖP kifizetésre is.

15 hektáros szántó esetében választja:

- a talajtakarást (1 pont) és
- a terménydiverzifikációt (1 pont),
- **VAGY** akár mivel már van a területén a HMKÁ 8-nak megfelelő nem termelő tájképi elem, ennek a mértékét növeli 10%-ig (bárhol a szántóterületén belül és bármilyen más HMKÁ 8-nak megfelelő nem termelő területtel) (2 pont),

10 hektáros gyeprre választja:

- az alternáló kasza használatát (2 pont),

5 hektáros ültetvényre választja:

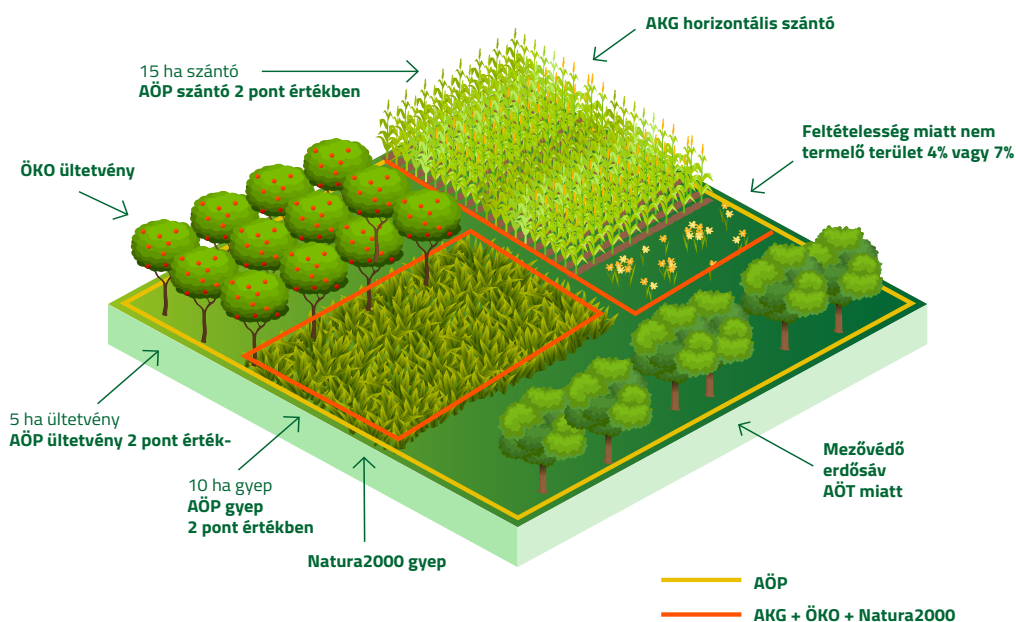
- a mulcsos talajtakarást (1 pont) és
- a karbamid műtrágya azonnali bedolgozását (1 pont),

a fenti választásokkal a mezőgazdasági üzem teljes területe (mind a 30 hektárra) jogosulttá válik az alap jövedelemtámogatáson felül az AÖP kifizetésére is.

A gazdálkodó dönthet úgy, hogy a következő évben nem ezeket az előírásokat választja.

Fontos, hogy **az AÖP a többi zöld területalapú támogatással is kombinálható**, így ezek a területek:

- megfelelnek az ökológiai gazdálkodás (ÖKO) követelményeinek,
- a jelenleg futó AKG programba illeszthető, valamint behozhatók a 2025-től induló AKG támogatásokba és
- Natura2000 gyepek esetében is van olyan AÖP előírás (pl. alternáló kasza alkalmazása), ami **lehetővé teszi az együttes igénylést.**

3. számú melléklet - Méhlegelő növények listája

Lucerna (<i>Medicago sativa</i> L.)
Komlós lucerna (<i>Medicago lupulina</i>)
Takarmány lucerna (<i>Medicago sativa</i>)
Alexandriai here (<i>Trifolium alexandrinum</i>)
Vöröshere (<i>Trifolium pratense</i> L.)
Bíborhere (<i>Trifolium incarnatum</i> L.)
Fehérhere (<i>Trifolium repens</i> L.)
Mézontófű (facélia) (<i>Phacelia tanacetifolia</i>)
Pohánka (hajdina) (<i>Fagopyrum esculentum</i>)
Őszi káposztarepce (<i>Brassica napus</i> L. ssp. <i>Oleifera biennis</i>)
Baltacím (<i>Onobrychis viciifolia</i>)
Napraforgó (<i>Helianthus annuus</i>)
Orvosi somkóró (<i>Melilotus officinalis</i> Desr.)
Fehérvirágú somkóró (<i>Melilotus alba</i>)
Fehér mustár (<i>Sinapis alba</i>)
Fehérvirágú édes csillagfürt (<i>Lupinus albus</i> L.)
Sárgavirágú édes csillagfürt (<i>Lupinus luteus</i> L.)
Kékvirágú édes csillagfürt (<i>Lupinus angustifolius</i> L.)
Olajretek (<i>Raphanus sativus</i> L. convar. <i>oleiferus</i> (Mill.) Metzger)
Borágó (<i>Borago officinalis</i> L.)

Borsmenta (<i>Mentha × piperita</i>)
Csombormenta (<i>Mentha pulegium L.</i>)
Lómenta (<i>Mentha longifolia</i>)
Citromfű (<i>Melissa officinalis</i>)
Ánizs (<i>Pimpinella anisum</i>)
Koriander (<i>Coriandrum sativum</i>)
Kígyószisz (<i>Echium vulgare</i>)
Nyúluszapuka (<i>Anthyllis vulneraria</i>)
Bíbor kasvirág (<i>Echinacea purpurea</i>)
Pillangóvirág (<i>Cosmos bipinnatus</i>)
Orvosi zsálya (<i>Salvia officinalis</i>)
Muskotályzsálya (<i>Salvia sclarea</i>)
Ligeti zsálya (<i>Salvia nemorosa</i>)
Kerti izsóp (<i>Hyssopus officinalis</i>)
Ánizs izsóp (<i>Agastache phoeniculum</i>)
Bazsalikom (<i>Ocimum basilicum L.</i>)
Oregánó (<i>Origanum vulgare</i>)
Kakukkfű (<i>Thymus serpyllum</i>)
Szöszösbükköny (<i>Vicia villosa Roth</i>)
Takarmánybükköny (tavaszi bükköny) (<i>Vicia sativa</i>)

Pannonbükköny (<i>Vicia pannonica</i>)
Kerti mák (<i>Papaver somniferum</i>)
Szarvaskerep (<i>Lotus corniculatus</i>)
Korcshere (svédhere) (<i>Trifolium hybridum L.</i>)
Levendula (<i>Lavandula angustifolia</i>)
Tarka koronafürt (<i>Securinega varia</i>)
Sáfrányos szeklice (<i>Carthamus tinctorius L.</i>)
Sárkerep lucerna (<i>Medicago falcata</i>)
Mogyorós lednek (<i>Lathyrus tuberosus</i>)
Szegletes lednek (<i>Lathyrus sativus</i>)
Réti komócsin (<i>Phleum pratense</i>)
Szöszös ökörfarkkőrő (<i>Verbascum phlomoides</i>)
Murokrépa (<i>Daucus carota L.</i>)
Édeskömény - magtermesztés céljára szolgáló típusa (<i>Foeniculum vulgare var. vulgare</i>)

Rövidítések jegyzéke

AKG	Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés
AÖP	Agro-Ökológiai Program
AÖT	Agro-Ökológiai Terület
EFA	Ökológiai fókuszterületek
eGN	Elektronikus Gazdálkodási Napló
HMKÁ	Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot
JFGK	Jogszabályban Foglalt Gazdálkodási Követelmény
KAP	Közös Agrárpolitika
KM	Kölcsönös Megfeleltetés
MePAR	Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer
Nébih	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
ÖKO	Ökológiai gazdálkodásra való áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása
ST	Súlyozási tényező
ÜHG	Üvegházhatású gázok

Jogszabályok gyűjteménye

(A 2023-2027-es ciklusra vonatkozóan megjelenő jogszabályok függvényében előfordulhatnak változások, melyek a megjelenést követően behivatkozásra kerülnek.)

Uniós stratégiák, bizottsági útmutatások és javaslatok:

- [Ajánlások a tagállamok számára a közös agrárpolitikára vonatkozó stratégiai ter-
vüket illetően \(2020.12.18\)](#)
- [A Bizottsági ajánlása Magyarország KAP stratégiai tervéhez \(2020.12.18\)](#)
- [Az európai zöld megállapodás](#)
- [A „termelőtől a fogyasztóig” stratégia](#)
- [A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia](#)
- A Bizottság (EU) [2022/1317 végrehajtási rendelete](#) (2022. július 27.) - az (EU) 2021/2115 európai parlamenti és tanácsi rendelettel a földterület jó mezőgazdasági és környezeti állapotára vonatkozó 7. és 8 előírás (GAEC-előírások) alkalmazása tekintetében a 2023. igénylési évre biztosított eltérésről

Nemzeti jogszabályok:

- [275/2004. \(X. 8.\) Korm. rendelet](#) - az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről
- [269/2007. \(X. 18.\) Korm. rendelet](#) - a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól
- [50/2008. \(IV. 24.\) FVM rendelet](#) - az egységes területalapú támogatások és egyes vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” fenntartásához szükséges feltételrendszer, valamint az állatok állategységre való átváltási arányának meghatározásáról
- [VP4-10.1.1-21](#) – Agrár-Környezetgazdálkodási kifizetés
- [VP4-11.1.1-11.2.1-21](#) – Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása
- [VP4-11.1.-11.2.-18](#) - Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása
- [306/2010. \(XII. 23.\) Korm. rendelet](#) - a levegő védelméről
- [10/2015. \(III. 13.\) FM rendelet](#) - az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás igénybevételének szabályairól, valamint a szántóterület, az állandó gyepterület és az állandó kultúrával fedett földterület növénytermesztésre vagy legeltetésre alkalmas állapotban tartásának feltételeiről
- [94/2015. \(XII. 23.\) FM rendelet](#) - az elháríthatatlan külső ok (vis maior) esetén alkalmazandó egyes szabályokról és a vis maiorral összefüggő egyes miniszteri rendeletek módosításáról

Felelős kiadó: Győrffy Balázs elnök, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
Szerzők: a NAK, az Agrárminisztérium és a Magyar Államkincstár munkatársai
Kreatív vezető: Nagy-Nizák Júlia
Kiadvány- és borítóterv: Kecseti Lídia
Grafikai tervező, tördelő: Horváth Győző
Kiadja: © Nemzeti Agrárgazdasági Kamara – minden jog fenntartva
Kiadás: 2023.

ISBN: 978-615-6564-00-9

A szerkesztés 2023. március 3-án zárult.

BESZÉLJEN FALUGAZDÁSZÁVAL!

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

1115 Budapest, Bartók Béla út 105-113.
Telefon: +36 80 900 365
ugyfelszolgalat@nak.hu
www.nak.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Mezőgazdasági
Vidékfejlesztési Alap

A VIDÉKI TERSEGEKBE BERUHAZÓ EURÓPA

Az EMVA támogatások végrehajtására kijelölt hatóság
a Miniszterelnökség Vidékfejlesztési Program Irányító Hatósága.